

Beste natuurvrienden,

Een smal en klein natuurgebiedje van amper 15 hectare, dat is “**De Fonteintjes**” tussen Blankenberge en Zeebrugge. Je kunt er op korte afstand verschillende biotopen bekijken: de kleigrond van de Graaf Jans-dijk, het moerassige gedeelte rond de Fonteintjes, het zand van de duinen met een duidelijk verschil tussen landkant en zee kant, het strand... op **zondag 25 februari** wandelden we met **26 NVO-ers** door dit

gevarieerd stukje natuur.

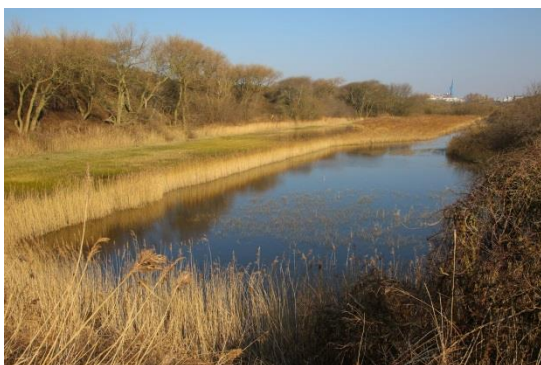
Zoals steeds begonnen we met een klein stukje theorie (foto: WiDu). Wat is een inlage? Wie en wanneer was Jan zonder Vrees? Hoe en door wie wordt dit stukje natuur beheerd? Waarom vind je in deze biotoop bijzondere planten en dieren? Daar probeerden we tijdens de beginuitleg wat antwoorden op te vinden. Maar al vlug was het tijd om op stap te gaan en aan den lijve te ondervinden wat hier zoal te zien is.

De Fonteintjes danken hun naam aan het regenwater dat uit de duinen “opborrelt” en aan de voet grote plassen vult.

Door het filterend effect van het zand is het water er zeer zuiver. Door de dijk die uit klei werd opgetrokken kunnen er ook geen meststoffen uit landbouwgebied het gebied insijpelen. De combinatie van deze factoren is in Vlaanderen behoorlijk uniek, je vind er dan ook planten die super-zeldzaam zijn. Het is dus niet de plant die zeldzaam is maar de biotoop waarin hij moet groeien. Door hun ligging langs de kust trekken de plassen ook heel wat vogels aan. Vooral tijdens de trekperiodes komen vogels hier graag een tijdje uitrusten.

Een (erg) koude dag eind februari is vanzelfsprekend niet het ideale tijdstip om de Fonteintjes te bezoeken, daarvoor moeten we in april of mei terugkomen. Maar op zo'n winterse wandeling leer je het gebied wel

goed kennen en wordt je minder afgeleid door honderden bloeiende plantensoorten of rondzoevende vlinders en libellen. Johan zou zeggen : “Elk nadeel heb zijn voordeel”. Toch waren er ook nu leuke waarnemingen te noteren : Tafeleenden op de plas; Wollige sneeuwbal die net de blaadjes ontplooit; een keiharde Duindoornvuurzwam op Duindoorn (of waarop had je het anders verwacht?); mooie exemplaren van de 35 miljoen jaar oude Zwinkokkel op het strand...

Ook de afsluiter was bijzonder. We reden naar bezoekerscentrum Groenwaecke in de Uitkerkse Polder en hoopten daar nog een Ransuil te kunnen zien, ze worden heel regelmatig bij Groenwaecke gespot. Wel, we hebben een Ransuil gezien. Meer nog, we hebben 9 Ransuilen gezien die vlakbij het zijvenster vol in het zicht zaten, prachtig beschenen door de avondzon. Amaai, dat is een waarneming die lang zal bijblijven.

Naar goede gewoonte vind je in elk verslag 12 soorten (24 na een daguitstap) met een foto en wat uitleg, dit zijn steeds soorten die we tijdens de wandeling hebben gezien. Daarbij wordt gekozen voor maximale diversiteit: zo werden in 2018, na 4 activiteiten, **48 verschillende soorten** onder de loep genomen. In totaal, sedert de start in januari 2017, zijn dat na 28 activiteiten maar liefst **337 verschillende soorten** geworden. Naast dit verslag is er aan de mail ook een soortenlijst (excel-file) toegevoegd. Daarin vind je alle organismen die tijdens NVO-activiteiten met zekerheid werden herkend en door de meeste deelnemers ook werden gezien. Die soortenteller staat in 2018 op 116 en in het totaal, tellend vanaf de NVO-start begin 2017, op **511 soorten**.

Af en toe mag ook eens een alledaagse soort wat meer aandacht krijgen. **Riet** is een grassoort die je overal aantreft waar het wat vochtiger is. In natuurgebieden moet Riet regelmatig geruimd worden om te vermijden dat plassen en sloten verlanden en zelfs helemaal verdwijnen. (foto : riet.com)

Deze soort is niet alledaags. **Wollige sneeuwbal** is zelfs zeldzaam maar het is vaak onduidelijk of het om een echt wild exemplaar of om een verwilderd tuinexemplaar gaat. Hier zie je de soort zoals ze er in april bij staat, een extra reden om dan de Fonteintjes nog eens te bezoeken. (foto : JaVa)

Af en toe kunnen we toch nog een nieuwe vogelsoort aan onze NVO-lijst toevoegen. Het mannetje van de **Tafeleend** is al van ver te herkennen aan zijn lichtgrijze lichaam en de rood-bruine kop. Het vrouwtje heeft, zoals veel eendensoorten, bruine camouflagekleuren. (foto : Waarnemingen.be)

Veel zangvogels laten vanaf nu hun liedjes horen waarmee ze hun territorium afbakenen en vrouwtjes lokken. De **Heggenmus** heeft daarbij de vreemde (want gevaarlijke) gewoonte om helemaal bovenin een struik of boom te gaan zitten. Voor fotograferen is deze soort dus wel een makkie. (foto : JaVa)

Bij varens denken we automatisch aan diep ingesneden bladeren, maar de **Tongvaren** vormt daarop een uitzondering. Op deze foto zie je mooi de sporenhooptjes die bij deze soort in lange lijnen liggen, de sporen zelf zijn microscopisch klein, dus met het blote oog niet zichtbaar. (foto : JaVa)

Deze soort zou je niet in de duinen verwachten. Hoe deze **Hop** precies in de Fonteintjes terecht kwam is niet meer te achterhalen, maar je ziet deze klimplant hier in grote hoeveelheden. Vooral langs de wandelpaden klimt ze uitbundig over de afsluitingen. (foto : wilde-planten.nl)

Lipbloemigen hebben een aantal goed herkenbare eigenschappen : bladeren 2 per 2 tegenoverstaand, een vierkante stengel en de bloemen hebben een duidelijke boven- en onderlip. Bij **Witte dovenetel** zijn deze kenmerken goed te zien. Een aftreksel van de plant wordt aan sportduiven gegeven om hun conditie te verbeteren (met dank aan Erna voor deze info) (foto : JaVa)

Soms zitten zeldzaamheden in kleine hoekjes. Deze **Duindoornvuurzwam** lijkt op het eerste zicht gewoon op een uitgroei van de stam van de Duindoorn waar hij op groeit. Maar het is wel degelijk een houtachtige buisjeszwam die tientallen jaren oud kan worden. (foto : mycofiel.nl)

Wilde zoogdieren te zien krijgen tijdens een wandeling is moeilijk. De meeste soorten zijn zeer schuw en nachtactief. Op ons pad vonden we een dood (maar gaaf) exemplaar van een **Spitsmuis**-soort. Ondanks de naam zijn ze geen familie van de echte muizen, het zijn trouwens echte insecteneters; (foto : Waarnemingen.be)

Deze schelpen zul je in Oostende maar af en toe vinden. Maar in Blankenberge (en verder naar Nederland toe) vind je ze zo goed als altijd in flinke aantallen. De **Zwinkokkel** is een fossiele soort uit het Eoceen en stierf zo'n 35 miljoen jaar geleden uit. Je vind ze soms met de ribben nog zichtbaar maar meestal zijn ze glad gepolijst door de zee. (foto : JaVa)

Aan de zeekant van de duinen is het moeilijk voor planten om te overleven. Vooral de zeewind zorgt ervoor dat de planten verdrogen en afsterven. **Helm** heeft zich aan deze harde omstandigheden perfect aangepast en is dan ook de typische duinplant bij uitstek. (foto : Waarnemingen.be)

Uilen zijn voornamelijk actief in de schemering en de nacht. Tijdens de dag zoeken ze een beschutte plaats waar ze rusten, of roesten zoals dat bij uilen wordt genoemd. **Ransuilen** kiezen soms voor een gezamenlijke roestplaats. Zo kregen wij er maar liefst 9 te zien. Niet altijd zitten ze zo duidelijk in het zicht, echt wel een topwaarneming. (foto : WiDu)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er is (zoals steeds) een herkansing mogelijk want op **zondag 11 maart** staat er opnieuw een boeiende natuurwandeling op de kalender.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten. NVO staat voor **NatuurVrienden Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier hopen we in 2 jaar tijd iets meer dan 40 verschillende locaties te bezoeken.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis.

Bij carpoolen wordt wel gevraagd een kleine brandstofbijdrage te betalen aan de chauffeur van dienst.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een blog gestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (vanaf mei steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **Zondag 11 maart** : **Grote Keignaert en Quaetbosje** in Zandvoorde
Start om 14u00 op de parking van de rolschaatspiste / Egellaan / Zandvoorde (Oostende)
- **Zondag 25 maart** : Natuur op en rond de **Brugse vesten**
Verzamelen (carpoolers) om 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 14u00 op de hoek van het stationsplein (vlakbij Standaard boekhandel) / Brugge
- **Zondag 08 april** : Poelenonderzoek in het **Stadsrandbos**
Start om 14u00 op de hoek van Gistelsesteenweg en Grintweg / GistelseStwg 582 / Oostende
- **Zondag 22 april** : **Daguitstap naar Noord-Frankrijk**
Verzamelen (carpoolers) om 09u00 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u45 parking op het einde van de dijk / Digue Europlage / Leffrinckoucke
- **Zondag 12 mei** : Broedvogels op de **Spuikom**
Start om 09u00 en om 14u00 aan de sluizen (kant Vuurtorenwijk) / Sluizenplein / Oostende
- **Zondag 27 mei** : Duinenwandeling in de **Doornpanne** in Oostduinkerke
RV Carpoolers om 08u30 / 13u30 aan de parking nabij het kerkhof / Stuiverstraat 414 / Oostende
Ter plaatse : 09u10 en om 14u10 parking bezoekerscentrum / Doornpannestraat 2 / Oostduinkerke

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte@proximus.be

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen... zijn steeds meer dan welkom via mail)